

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ · УРОК 8



Сполучені Штати Америки в 20-х – 30-х рр.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Матеріал уроку

Урок 8. Сполучені Штати Америки в
20-х–30-х рр.

Головна думка

Перша світова війна перетворила США на провідну фінансово-економічну силу. Після доби швидкого зростання країна пережила крах 1929 р. і Велику депресію. «Новий курс» Ф. Д. Рузвельта означав перехід до активнішого державного регулювання ринкової економіки.

Після уроку учні мають уміти

пояснювати зміну світового статусу США; характеризувати «проспериті» та Велику депресію; розкривати зміст «Нового курсу»; установлювати зв'язок між кризою та посиленням ролі держави.

Джерельна основа

І. Я. Щупак, «Всесвітня історія. 10 клас», § 9, с. 58–64.

1. США після Першої світової війни

На відміну від європейських держав, територія США не зазнала масових руйнувань. Війна різко збільшила попит на американські військові матеріали, продовольство і сировину. За 1914–1918 рр. загальний прибуток американських корпорацій становив 33,6 млрд доларів.

- Фінанси. США перетворилися на головного кредитора європейських держав, а Нью-Йорк став міжнародним фінансовим центром.
- Промисловість. На початку 1920-х років країна виробляла близько половини світового вугілля, приблизно 3/5 чавуну і сталі, 2/3 нафти та 85 % автомобілів.
- Праця. Війна розширила виробництво, скоротила безробіття і сприяла зростанню зарплат.
- Імміграція. У 1900–1914 рр. до США прибуло приблизно 14 млн європейців, що давало промисловості значні трудові ресурси.

Показник Зміна / значення

Роль США у Від великої регіональної держави до головного кредитора світі та претендента на світове економічне лідерство.

Промисловість Різке зростання частки США у світовому промисловому виробництві.

Фінансовий Посилення Нью-Йорка як міжнародного фінансового центр центру.

Показник Зміна / значення

Європа Після війни багато європейських держав стали боржниками США.

Всесвітня історія · урок 8

2. Суспільство і політика 1920-х років

Подія / явище Зміст

1920 р. — 19-та Жінки отримали виборче право на поправку загальнофедеральному рівні.

«Сухий закон» Заборона виробництва і продажу алкогольних напоїв. Вона сприяла зростанню нелегального бізнесу й організованої злочинності; скасована 1933 р.

В. Гардінг Президент 1921–1923 рр. Орієнтація на сприятливі умови для великого бізнесу.

К. Кулідж Президент 1923–1929 рр. Символ політики невтручання в господарські справи; у підручнику наведено вислів «Справа Америки — бізнес».

Г. Гувер Президент 1929–1933 рр. На його каденцію припав початок Великої депресії.

Ізоляціонізм

Політичний ізоляціонізм означав небажання брати на себе постійні зобов'язання у європейських конфліктах. Водночас економічна присутність США за кордоном не слабшала: американські кредити, товари й капітали відігравали дедалі більшу роль.

Матеріал уроку

Важливо. Ізоляціонізм не означав повної відмови США від світової політики. Це передусім було прагнення уникати постійних військово-політичних союзів у Європі, зберігаючи економічний вплив.

3. Доба «проспериті»

Підручник описує економічний підйом, що розпочався 1922 р. і тривав до осені 1929 р.; у підсумковій таблиці §16 доба «проспериті» подана як 1924–1929 рр. Обидва формулювання належать наданому джерелу: перше показує початок післявоєнного підйому, друге — його найвиразнішу фазу.

- Масове виробництво. Поширення конвеєра і стандартизації знижувало собівартість товарів.
- Автомобілізація. Виробництво автомобілів зросло з 2,2 млн у 1921 р. до 5,3 млн у 1929 р.; США давали близько 3/4 світового випуску автомобілів.
- Споживчий кредит. Побутову техніку, автомобілі та інші товари дедалі частіше купували в розстрочку.
- Світова вага. Наприкінці 1920-х років на США припадало близько 48 % промислового виробництва західного світу.

Матеріал уроку

Проспериті — період економічного процвітання США у 1920-х роках, пов'язаний із масовим виробництвом, зростанням споживання, кредиту та прибутків.

4. Крах 1929 р. і Велика депресія

Дата / показник Що сталося

24 жовтня 1929 р. «Чорний четвер»: на Нью-Йоркській біржі було продано 12,8 млн акцій; почалася паніка.

29 жовтня 1929 р. Продано 16,4 млн акцій; біржовий крах поглибився.

1929–1933 рр. Збанкрутували близько 135 тис. підприємств і 5760 банків.

Промисловість Загальний обсяг виробництва скоротився приблизно на 46,2 %.

Окремі галузі Автомобілебудування — приблизно на 80 %, чавун — на 79 %, сталь — на 76 %.

Безробіття Наприкінці 1933 р. — близько 17 млн безробітних.

- Причини, показані в матеріалі: перевиробництво, спекулятивне зростання вартості акцій, кредитна залежність споживачів, диспропорції між виробництвом і платоспроможним попитом.

- Соціальний наслідок: мільйони людей втратили роботу й житло; виникли поселення безробітних, які називали «гувервілями».

- Політичний наслідок: довіра до традиційної політики невтручання держави в економіку різко знизилася.

Біржова паніка → банкрутства банків → падіння кредитування → скорочення виробництва → масове безробіття → падіння попиту → поглиблення кризи

5. «Новий курс» Франкліна Делано Рузвельта

На президентських виборах 1932 р. переміг демократ Ф. Д. Рузвельт. Його програма «Нового курсу» не скасовувала ринкову економіку, але істотно посилювала державне регулювання фінансів, промисловості, сільського господарства та соціальної сфери.

Напрямок Основні заходи Мета

Банки й «Банківські канікули», перевірка банків; у Відновити довіру до фінанси 1934 р. девальвація долара та посилення банків, зупинити контролю за фінансовим ринком. паніку, стабілізувати валюту.

Сільське 12 травня 1933 р. — закон про Зменшити господарство регулювання сільського господарства надвиробництво і (AAA). підвищити ціни.

Промисловість 16 червня 1933 р. — закон про Встановити правила відновлення національної промисловості конкуренції, (NRA). підтримати виробництво та зайнятість.

Трудові Липень 1935 р. — закон Вагнера. Закріпити право на відносини профспілки й колективні переговори.

Соціальна 1935 р. — закон про соціальне Закласти систему

політика забезпечення. пенсій і допомоги
безробітним.

Всесвітня історія · урок 8

Матеріал уроку

Значення «Нового курсу». Держава почала активніше регулювати ринкову економіку і взяла на себе більшу соціальну відповідальність. Підручник пов'язує з цим формування засад «держави добробуту».

6. Хронологія уроку

Дата Подія

1920 19-та поправка до Конституції США — виборче право жінок.

1922–1929 Економічний підйом; у підсумку §16 «проспериті» — 1924–1929.

24 жовтня 1929 Біржовий крах — «Чорний четвер».

1929–1933 Велика депресія.

1932 Перемога Ф. Д. Рузвельта на президентських виборах.

1933 Початок «Нового курсу»; AAA та NRA.

1935 Закон Вагнера і закон про соціальне забезпечення.

7. Запитання для закріплення

1. Чому Перша світова війна посилила економічну роль США? (§9, с.

58–59)

2. Що означає поняття «проспериті» і які ознаки цього періоду? (§9,

с. 60–61)

3. Назвіть прояви Великої депресії в промисловості, банківській

системі та зайнятості. (§9, с. 61–62)

4. Які головні заходи «Нового курсу» Ф. Д. Рузвельта? (§9, с. 62–64)

5. Чому «Новий курс» означав зміну ролі держави в економіці США?

(§9, с. 62–64)